

LA LLUITA VITAL DE TERESA VALL PALOU

Volva de pols, cuca de llum és el títol de l'exposició que l'artista presenta a la seu de la seva fundació. Aplega una tria de les seves darreres obres que es revelen com un diari vital en què materialitza la immediatesa de l'acte de pintar, el caràcter del gest i la taca directa d'un moment únic i irrepetible. Converteix la pintura en una prolongació del seu discurs introspectiu, tot escenificant la seva actitud davant l'art i la vida.

Encara que les innovacions i els avenços en el tractament i reproducció de la imatge han possibilitat nous camins en el llenguatge creatiu, la pintura, obstinada en la seva supervivència, ocupa una important parcel·la en la creació contemporània. L'obra de Teresa Vall Palou n'és una bona prova. La seva pintura és una reivindicació de l'ésser, de l'existència; per a ella la pintura és el mitjà més adient per comunicar-se amb el món i també per trobar-se a sí mateixa. L'art és per a l'artista una necessitat vital, una exigència interna que es construeix a partir de la recerca constant.

Defuig qualsevol fórmula expressiva per explorar i investigar una gran varietat de registres: pintura, gravat, dibuix, llibre d'artista i també escultura. El seu és un treball d'una artista solitària, inquieta i independent que ha anat rellegint l'informalisme, l'expressionisme abstracte o la pintura-pintura i ha anat passant per diferents etapes producte del seu afany d'investigació; cicles que ens demostren el seu afany de cerca i de combat. Però, sempre un fil conductor connecta el conjunt gràcies a un inconformisme ple de sensibilitat, a una pugna de pols antagònics que la situen en aquell límit fronterer entre ple i buit, ordre i caos, raó i sentiment, definició i introspecció, espontaneïtat i contenció; un diàleg de polaritats amb voluntat de síntesi que es materialitza en termes de tensió; una cohabitació de contraris que ens explica, també, la lluita interna de l'artista en l'afany constant per harmonitzar els impulsos interiors. Serenitat i explosió, rigor i extensió, anàlisi i emoció, fluïdesa i estatisme, ocultació i descobriment... s'equilibren perfectament en un joc de vibracions tant interiors com exteriors.

Comissariada per Pilar Parcerisas, *Volva de pols, cuca de llum* aplega una selecció de la seva obra recent amb el contrapunt d'algunes peces anteriors per verificar que l'abstracció orgànica és el denominador comú que lliga bona part de la seva producció. El títol està extret d'un poema de la comissaria publicat a *Falç i estrelles* (2020) i al·ludeix a dos estats d'ànim antagònics en metamorfosi. Les masses i els camps de color es desfan i l'univers còsmic sembla rebentar i saltar, desbordant el límit de la superfície: les taques circulars, s'expandeixen per crear mons irreals i fantàstics que contrasten amb el blanc cru de la fondalada i amb xocs violents de color que ens marquen el pols dels seus sotracos emocionals.

No hi ha cap dubte que actualment Teresa Vall Palou es troba en un moment de gran vitalitat i d'una rauxa ferotge i és per això que l'espectador sembla assistir a la gestació constant de l'obra. La seva manera de treballar respon a aquesta forma de treure el cap a un contenidor on abocar les seves vivències interiors. La lluita de l'oli diluït trenca la continuïtat de la massa de color i, gràcies a atraccions i repulsions pròpies de les fractures internes, la converteix en formes nebuloses, vaporoses, evanescents o, a voltes, esclatants que evoquen ones marines, erosions del vent, volcans biomòrfics, paisatges abismals, teixits orgànics, molècules gegantines, taques florals, visions astrals, éssers marins, viscositats sanguínies o esqueixaments visceral, de tremenda expansivitat, que ens parlen líricament de la naturalesa i al·ludeixen a corrents d'energies naturals -de ressonàncies còsmiques i biològiques- en metamorfosi constant. En les composicions actuals, el color pren gran protagonisme i les gammes esdevenen fulgents vibracions energètiques, lluminoses i impactants: taronges, vermells, liles i blaus, particularment.

Una obra que reivindica les intencions de la mirada, que deixa en la percepció de l'espectador exercicis diferents que es poden fer a través de la memòria, el rastre, la reflexió poètica, la permanència fictícia, l'espai per al somni... i en potencia allò que Marcel Duchamp defensava quan deia que l'observador fa l'obra. L'ordre i el caos, la raó i la intuïció, aquestes dues forces oposades que pugnen dins seu per a veure quina és la que finalment guanya la batalla, segueixen més vives que mai per persistir en la transformació d'allò més elemental, en un estat superior impregnat de misteris desintegradors. Una pintura la de Vall Palou, calenta i apassionada en la seva execució, poderosa en el seu impuls i emocional en la seva materialització. A través d'un llenguatge potent, vital, espontani, i a voltes provocador, atorga tot el protagonisme al procés d'execució davant del resultat final que origina un desencadenament turbulent d'esperit romàntic.

Aquesta exposició dialoga amb una altra proposta, Màquines poètiques: Duchamp, Man Ray, Picabia que s'exhibeix amb motiu de la incorporació de set obres de Marcel Duchamp i una de Man Ray a la col·lecció de la Fundació Vall Palou; autors que juntament amb Francis Picabia, articulen una nova visió de l'art, revolucionària i rupturista: el maquinisme artístic en les avantguardes històriques. En el marc d'aquesta important adquisició, Vall Palou ha fet un homenatge a Duchamp amb una relectura de l'obra Pistons de Courant d'Air: dues litografies, una de negra i una altra de color "mini" de gran força plàstica.

La Fundació Vallpalou és una organització sense ànim de lucre inaugurada el juliol de 2008, destinada al foment de l'art contemporani. Amb aquest objectiu la Fundació organitza un programa d'exposicions temporals i d'activitats paral·leles. Compta, també, amb un fons d'obres d'artistes internacionals amb obres i autors de procedència diversa. La Fundació ha iniciat recentment una nova etapa de programació d'exposicions i activitats sota la direcció de Pilar Parcerisas, crítica, historiadora de l'art i comissària

d'exposicions independent que vol enllaçar les avantguardes històriques amb la contemporaneïtat. Fa poc va celebrar un seminari sobre l'herència artística dels anys vuitanta i noranta, que va reunir molts dels protagonistes d'aquells anys. Al novembre també va engegar un programa d'art públic -que tindrà periodicitat bianual- amb unes pintures murals de l'artista Pere Bellès a les parets cegues de l'edifici que acull la fundació a l'avinguda de Tortosa en les que l'artista ha treballat la idea de flux i de moviment en la ciutat.

Conxita Oliver,

Historiadora, crítica de arte y miembro de La Asociación Internacional de Críticos de arte

El Temps de les Arts (17/01/2020)

VOLVA DE POLS, CUCA DE LLUM

Teresa Vall Palou és una de les pintores actuals amb un llenguatge més personal i fascinant. Ara s'exposa a la Fundació Vallpalou una mostra de la seva obra recent sota el títol *Volva de pols. Cuca de llum*. N'és comissària Pilar Parcerisas, una de les nostres personalitats culturals més sòlides i amb més projecció. A la seva presentació Parcerisas situa la trajectòria de Teresa Vall Palou en el marc de revolució pictòrica que des de Kandinski es rebel·la contra la representació de les aparences i va establir "una diferència entre el que era exterior i el que era interior a l'artista". L'art va deixar d'imitar la realitat i es va convertir en una aventura individual, on la intuïció i la dimensió espiritual de l'artista adquireixen una protagonisme decisiu. Teresa Vall Palou és una creadora polièdrica, que ha conreat la pintura, el gravat, l'escultura,..., sempre honesta amb ella mateixa i amb el públic, sempre inconformista, amb un anhel constant d'experimentació i de renovació. N'hi ha prou d'assenyalar en aquest aspecte la seva recent i impressionant exposició Suite de foc de peces creades amb la tècnica del raku amb un mateix fosc univers cromàtic. En canvi, a les composicions de Volva de pols. Cuca de llum la diversitat de colors té una importància crucial i es projecta sobre la tela, en una mena d'abstracció orgànica, en gotes de llum o en traços vigorosos que aixopluguen o esquincen.

Les pintures de Volva de pols. Cuca de llum sovint produeixen una imatge de volum i moviment, de vida emergint del quadre, però hi conflueixen obres on predominen clarors gairebé aèries amb denses profunditats abissals. Les composicions ens colpeixen i ens captiven de vegades per la lleugeresa que recorda el moviment subtil de les volves fugaces, de vegades per la textura atapeïda d'uns blaus espessos, bituminosos. Els colors hi són del tot fonamentals per transmetre els estats d'ànims, les emocions de l'artista, però també hi assumeixen una condició alhora reflexiva i estètica. Ho fan, per exemple, quan l'autora desenvolupa formes visuals harmòniques que acullen serenament la nostra mirada i ens conviden a enlairar la ment com si contempléssim un camp ufanós, un jardí exuberant i lluminós. Però també ho fan quan Teresa Vall Palou desencadena davant dels nostres ulls esclats de colors que se superposen i s'agrupen en grumolls o es desfan o s'esfilagarsen.

És impossible la indiferència davant de la pintura de Vall Palou, que sap tant d'abraçar i de ferir, que irromp davant nostre com un crit esfereït, com l'ombra d'una veu ancestral o com un cant joiós. L'exposició de Teresa Vall Palou dialoga, a més, amb una altra proposta interessantíssima, *Màquines poètiques: Duchamp, Man Ray, Picabia*, que inclou peces significatives d'aquestes figures claus per entendre el procés de transformació radical que ha sofert el concepte i l'experiència de l'art durant el segle XX.

Carles Duarte i Monserrat,

Poeta, Lingüista i crític d'art

Diari de Girona (26/12/2020)

Diari Segre (27/12/2020)